

Hồng Kông Đấu Tranh: Phong Trào Ngũ Tự II?

Phạm Đình Lân, F. A. B. I.

Hồng Kông xưa kia là một làng chài lưới nghèo nàn trước khi trở thành một hai cảng nổi tiếng ở Đông Á. Hồng Kông được âm và dịch thanh Hương Cảng có nghĩa là cảng có hương thơm. Người ta cho là hương thơm từ hà khẩu Zhujiang (sông Châu Giang nơi Phạm Hồng Thái trầm mình từ từ năm 1924) mà ra.

Hồng Kông gồm đảo Hồng Kông, bán đảo Kowloon (Cửu Long), Tân Lãnh Thổ và 200 đảo nhỏ, trong đó đảo lớn nhất là đảo Lantau. Thành phố Macau nằm bên kia sông Zhujiang (Châu Giang) cách lãnh thổ Hong Kong lối 60 km. Diện tích Hong Kong lối 1100 km² với trên 7 triệu dân.

Trung Hoa bị Anh đánh bại trong cuộc Chiến Tranh Nha Phiến (1839 - 1842) nên phải ký hòa ước Nanjing (Năm Kinh) năm 1842 nhượng Hong Kong cho Anh. Người Anh biến Hong Kong thành một hải cảng quan trọng ở Đông Á. Từ năm 1960 đến 1997 GDP của Hồng Kông tăng lên 180 lần và lợi tức đồng niên tính theo đầu người tăng lên 87 lần. Hồng Kông là một trong Tứ Hổ Kinh Tế ở Á Châu (Đài Hạng, Singapore, Taiwan Đài Loan, Hồng Kông). Hệ thống giáo dục Hồng Kông được xếp hạng nhì trên thế giới. Hồng Kông là trung tâm kinh tế và tài chính quan trọng trên thế giới.

Năm 1984 chính phủ Anh ký thoả ước hứa trao trả Hong Kong cho Trung Hoa lục địa năm 1997. Thoả ước qui định các đặc điểm như sau:

- Hồng Kông được hưởng chế độ tự trị rộng rãi. Đó là một Đặc Khu Hành Chánh chỉ tuý thuộc Beijing (Bắc Kinh) về quốc phòng và ngoại giao mà thôi.
- chế độ tự trị rộng rãi kéo dài ít ra trong vòng 50 năm
- một quốc gia (Trung Quốc) hai chế độ. Hong Kong theo kinh tế thị trường. Về phương diện chánh trị Hong Kong có Hiến Pháp, có quân Hành Pháp, Lập Pháp, Tư Pháp và đa dạng.
- dân chúng Hong Kong được hưởng các quyền tự do như họ đã được hưởng dưới thời Anh thuộc.

Năm 1997 người Anh rời khỏi Hong Kong. Đó cũng là năm lục địa Á Châu rơi vào cuộc khủng hoảng tài chính làm cho Tứ Hổ Kinh Tế Á Châu bị tổn thương nặng nề. Năm 1999 Bồ Đào Nha trao trả Macau cho Trung Quốc.

Sự trở về với Trung Quốc là niềm vui cũng là sự lo lắng của một số cư dân ở Hong Kong. Trước năm 1997 nhiều người Hong Kong rời khỏi thành phố cảng này sang sinh sống ở các nước nổi tiếng Anh như Anh, Canada, Úc Đài Lợi. Đó là những người lo ngại sống dưới chế độ Cộng Sản. Những người khác tin tưởng Beijing tôn trọng lời hứa và được sống tự do ở Hong Kong ít ra trong vòng 50 năm nữa. Trong phim Ông Trắng Răng Vàng có một đoạn đối thoại ngắn giữa Ông Trắng Răng Vàng và người hầu như sau:

- Nước Trung Hoa to lớn mệnh mông mất một Hong Kong nhỏ bé chẳng ăn thua gì. Người hầu nói.
- Nếu tạo xéo một miếng thịt trên mình mày thì mày thấy thế nào? Ông Trắng Răng Vàng hỏi gặng người hầu.

Chánh quyền Cộng Sản Beijing không có cái nhìn thiện cảm với Hong Kong lẫn Mà Cầu, hai thành phố sống tự do và phú túc quá lâu dưới sự quản trị của người Âu Châu nghĩa là tránh khỏi chế độ Cộng Sản trên lục địa Trung Hoa.

Ma Cau đặt dưới sự quản trị của người Bồ Đào Nha từ năm 1557 đến 1999 (442 năm).

Hồng Kông đặt dưới sự quản trị của người Anh từ năm 1842 đến 1997 (155 năm). Đó là hình ảnh của hai người còn sống tự do và ấm no dưới sự trông nom của người xa lạ nay trở về với những người thân ruột thịt với gia uy nghiêm khắc và lăm lăm mai mỉa vì mặc cảm tự ti lẫn tự tôn và tự hào. Beijing không thể nào tôn trọng nhưng gì đã ký kết với Anh năm 1984. Họ muốn Hong Kong vào khuôn khổ của chánh quyền Cộng Hoà Nhân Dân Trung Quốc dưới sự lãnh đạo của đảng Cộng Sản càng sớm càng tốt.

Hồng Kông nói tiếng Anh và tiếng Quảng Đông (Cantonese). GDP của Hong Kong năm 2013 đồng niên tính theo đầu người là 52,700 Mỹ kim mỗi năm. Hồng Kông giao thương với lục địa Trung Hoa, Hoa Kỳ, Nhật Bản nghĩa là với những cường quốc kinh tế trên thế giới. Đời sống tự do và sung túc của Hồng Kông là một ước mơ của người dân lục địa Trung Hoa. Nếu không sớm đặt Hong Kong vào khuôn khổ của chế độ Cộng Sản thì Hồng Kông sẽ là tấm gương tự do và hạnh phúc cho các địa phương khác trên lục địa nơi theo.

Beijing ghét người Hong Kong không nói Quan Thoại (Mandarin) mà nói tiếng Quảng Đông và tiếng Anh. Vùng đất này nằm trong tỉnh Guangdong (Quảng Đông), tỉnh sinh quán của Sun Yatsen (Tôn Dật Tiên), linh hồn của Cách Mạng Tân Hội (1911) và cha đẻ của Tam Dân Chủ Nghĩa (San Min Chu I) và Quốc Dân Đảng (Guomindang).

Hồng Kông tự do và phồn thịnh nhờ học hỏi kinh nghiệm nơi người Anh. Trường hợp Singapore cũng tương tự như vậy. Đời sống tự do, no ấm và sự phồn vinh kinh tế của Hong Kong làm cho dân chúng Hong Kong hoài nghi sự lãnh đạo của đảng Cộng Sản Trung Hoa qua kinh nghiệm sống gần hai quốc gia Cộng Sản Trung Quốc và Việt Nam.

Đại diện quyền Hành Pháp Hong Kong do Ủy Ban Bầu Cử gồm 1, 200 thành viên thân Beijing bầu ra trong nhiệm kỳ 05 năm. Năm 2012 ông Leung Chun Ying được bầu làm Đặc Khu Trưởng Hồng Kông với 689 phiếu. Tháng 08 năm 2014 Beijing qui định ứng cử viên Đặc Khu Trưởng Hong Kong trong kỳ bầu cử năm 2017 sắp tới phải do một Ủy Ban với những thành viên thân Beijing chuẩn nhân mới được ra tranh cử. Quyết định này là ngòi lửa gây ra cuộc biểu tình rầm rộ ở Hong Kong vào hạ tuần tháng 09 năm 2014.

Sinh viên và học sinh Hong Kong bãi khoá xuống đường đòi phổ thông đầu phiếu và tự do ứng cử. Người lãnh đạo phong trào biểu tình này là một sinh viên trẻ 17 tuổi: Joshua Wong. Người sinh viên trẻ tuổi này ý thức vai trò và trách nhiệm của tuổi trẻ và trí thức trong công cuộc đấu tranh dân chủ với chủ nghĩa scholarism. Anh đã thành công trong việc huy động học sinh Trung Học và sinh viên Đại Học Hong Kong bãi khoá để tham gia biểu tình đòi Đặc Khu Trưởng Hồng Kông là Leung Chun Ying từ chức. Ông Leung Chun Ying được gọi là Ông 689 vì ông chỉ được 689 phiếu bầu trong số 1, 200 thành viên của một Ủy Ban Bầu Cử thân chính quyền Beijing.

Leung Chun Ying sinh năm 1954, tốt nghiệp Đại Học Bách Khoa Hồng Kông rồi sang học Đại Học ở Anh Quốc và tốt nghiệp năm 1977. Ông còn được gọi là Hoàng Đế Công Nhân vì khi ông được 30 tuổi ông được hưởng lương bổng 10 triệu đô la Hồng Kông một năm. Trong thời gian sinh viên, học sinh biểu tình và bị Cảnh Sát dùng hơi cay giải tán, có tin ông bị điều tra về số tiền 7 triệu Mỹ kim do một công ty Úc Đại Lợi trả cho ông xem có phải là tiền hối lộ để được ân huệ làm ăn hay không.

Leung Chun Ying cương quyết không từ chức. Chính quyền Beijing ủng hộ ông và trông đợi Cảnh Sát Hồng Kông dùng biện pháp mạnh để giải tán và chấm dứt cuộc biểu tình. Vào đầu tháng 10 xã hội đen đã được dùng để tấn công những người biểu tình. Nhưng số người biểu tình vẫn không giảm. Họ mang dù để che nắng và mưa. Đó là đặc điểm của cuộc biểu tình được gọi là Cách Mạng Dù này.

Cuộc biểu tình ở Hong Kong được toàn thế giới đặc biệt lưu ý đến. Lãnh đạo của cuộc biểu tình còn có giáo sư Benny Tai, nhà xã hội học Chan Kin Man, mục sư Yiu Ming. Nhà tỷ phú Jimmy Lai cũng ủng hộ các sinh viên, học sinh biểu tình. Anh và Hoa Kỳ dành biệt nhãn cho họ và kỳ vọng chính quyền Hong Kong lẫn Beijing đừng dùng biện pháp mạnh để đàn áp mà lắng nghe nguyện vọng chính đáng của người biểu tình, những thành phần thanh niên trẻ, có học và bất bạo động trong thời gian biểu tình.

Cuộc biểu tình của sinh viên, học sinh Hong Kong hiện nay gợi lại Phong Trào Ngũ Tứ năm 1919 chống độc tài quân phiệt và chống quyết định của hội nghị Versailles trao bán đảo Shandong (Sơn Đông) cho Nhật. Trong cuộc biểu tình của sinh viên năm 1919 có sự tham dự của những người sau này là lãnh đạo đảng Cộng Sản Trung Hoa như Chen Duxiu (Trần Dục Từ), Zhou Enlai (Chu an Lai), Mạo Zedong (Mao Trạch Đông) v. v. Sau cuộc biểu tình ngày 04-05-1919 (Ngũ Tứ - giống cách để ngày của Anh và Hoa Kỳ) đảng Cộng Sản Trung Hoa ra đời ở Shanghai (Thượng Hải) năm 1921. Sinh viên Hong Kong lần này có chủ nghĩa Scholarism (Học Giả Chủ Nghĩa). Cuộc Cách Mạng Dù ở Hong Kong là cuộc đấu tranh cho Dân Chủ. Sinh viên, học sinh cũng chống lại việc đưa chương trình giáo dục Cộng Sản từ lục địa vào học đường Hồng Kông. Chủ nghĩa Scholarism đối đầu với chủ nghĩa Maoism. Khi còn sống Mạo Zedong hà không nói Trí thức không bằng cực phân?

Cuộc biểu tình ở Hong Kong năm 2014 là một thử thách lớn đối với đại lãnh tụ Xi Jinping (Tập Cận Bình). Ông đang đóng vai trò của Deng Xiaoping (Đặng Tiểu Bình) năm 1989 trước cuộc biểu tình ở Tian Anmen (Thiên An Môn), Beijing (Bắc Kinh). Beijing rơi vào hoàn cảnh khó xử. Đàn áp hay không đàn áp đều thất lợi cho chính quyền và đảng Cộng Sản Trung Hoa. Cả hai phương thức đối nghịch nhau đều không thể thực thi trọn

tru được. Cảnh sát Hong Kong không mạnh tay đánh đập sinh viên, học sinh ở nơi họ từng được hưởng không khí tự do dưới sự quản trị của ngoại nhân. Bây giờ, dưới sự quản trị của người Trung Hoa, cảnh sát lại phải mạnh tay đàn áp đồng bào ruột thịt của mình sao?

Sau gần hai tuần biểu tình, Beijing vẫn chưa có quyết định phải làm gì để chấm dứt cuộc biểu tình khác với những cuộc đàn áp nhanh chóng trước những cuộc bạo động ở Tân Cương (Xinjiang) và những cuộc tự thiêu ở Tây Tạng. Vì sao?

- sinh viên, học sinh biểu tình ở Hong Kong rất kỷ luật và bất bạo động
- những đòi hỏi của người biểu tình phù hợp với tinh thần thoả ước ký kết giữa Anh và Trung Quốc năm 1984 đảm bảo sự tự trị rộng rãi của Hong Kong trong 50 năm. Hồng Kông mới hoàn lại Trung Quốc 17 năm.
- thế giới đang theo dõi phản ứng của Beijing. Báo chí của đảng Cộng Sản Trung Quốc không ngớt đe dọa trừng phạt những người biểu tình bằng bạo lực. Báo chí cũng tìm cách chụp mũ những người lãnh đạo cuộc biểu tình nhất là Joshua Wong, sinh viên 17 tuổi, bị xem là người cực đoan, báo động hay đưa tin cuộc biểu tình làm trở ngại lưu thông và làm ngừng trệ các dịch vụ ngân hàng và hoạt động kinh tế v. v.
- phương tiện truyền thông ngày nay nhất là ở Hong Kong rất tiến bộ khác với năm 1989 ở Tian Anmen. Nếu có một Tian Anmen (Thiên An Môn) thứ hai xảy ra ở Hong Kong trong vòng 05 phút sau khắp thế giới đều biết. Điều đó gây tổn hại uy danh của chính quyền Cộng Sản Trung Quốc và cá nhân Xi Jinping không nhỏ.
- Hồng Kông có nhiều ngân hàng, là thành phố cổ trên 7 triệu dân với GDP lớn hơn GDP của nước Việt Nam lớn hơn nó 300 lần về diện tích và 13 lần về dân số. Những người biểu tình là những người ưu tú, con cháu của những người đã biến Hong Kong thành hòn ngọc ở Á Đông.

Những, nếu không đàn áp để chấm dứt biểu tình, Hồng Kông sẽ là nơi quảng bá dịch biểu tình cho các địa phương khác trên lục địa. Macau nằm trong tỉnh Guangdong (Quảng Đông) từng có quá khứ sống dưới sự quản trị của người Bồ Đào Nha 442 năm, có thể là thành phố thứ nhì theo gương Hong Kong chẳng?

Phe cánh của những người đang bị điều tra tham nhũng thuộc phe Jiang Zemin (Giang Trạch Dân), cựu chủ tịch nước và tổng bí thư đảng Cộng Sản, có thể nương theo dịch này để gây hỗn loạn hậu tự cứu trước khi bị bắt đưa ra toà để lãnh án tử và bị tịch biên tài sản.

Giải pháp bá đạo là dùng du đáng để trấn áp biểu tình. Giải pháp này được thử nghiệm từng phần nhưng vẫn chưa có kết quả.

Bá đạo hơn là giả vờ nhượng bộ bằng cách hy sinh Leung Chun Ying nghĩa là buộc ông từ chức cho những người biểu tình tan hàng rồi bắt đầu khủng bố linh hồn của những người biểu tình bằng nhiều thủ đoạn khác nhau. Đó là điều thường thấy ở các nước Cộng Sản trên thế giới. Dẫn chứng Ba Lan và Hung Già Lợi đã đổ máu trong công cuộc đấu tranh cho tự do, dân chủ ở Warsaw và Budapest năm 1956 nhưng vẫn chưa có kết quả mong muốn. Sự thành công hay thất bại trong cuộc đấu tranh vì tự do, dân chủ tùy thuộc vào sự đoàn kết của dân chúng, sức mạnh của ý chí và sự kiên trì đấu tranh. Qua lịch sử chúng ta thấy được sự yêu chuộng Tự do, Dân Chủ của người Tây Phương trong cách mạng Hoa Kỳ (1773), cách mạng Pháp 1789, cách mạng đại nghị chế ở Anh vào thế kỷ XVIII. Chúng ta nghe những khẩu hiệu Liberté (Tự Do), Egalité (Bình Đẳng), Fraternité (Tính Huynh Đệ); Freedom or Death (Tự Do hay là Chết), Liberté Chérie! (Tự Do Mến Yêu trong quốc ca La Marseillaise của Pháp) v. v. Những cuộc đấu tranh vì Tự Do, Dân Chủ tương đối cần cỗi, nghèo nàn ở Á Châu và hầu như vắng bóng ở các quốc gia Cộng Sản như Trung Quốc, Bắc Hàn, Việt Nam. Lục địa Trung Hoa 1 tỷ người chỉ có một Tian Anmen ngày 04 - 06 - 1989.

Dù kết quả của cuộc đấu tranh của sinh viên, học sinh Hong Kong trong cuộc Cách Mạng Dù như thế nào đi nữa, nó cũng tạo cho chính quyền Cộng Sản Trung Quốc một vết thương nhức nhối khó lành trước sự khao khát Tự Do, Dân chủ giữa lúc một nước Cộng Sản như Trung Quốc đã theo kinh tế thị trường thành công để trở thành một cường quốc kinh tế hạng nhì trên thế giới. Các nhà lãnh đạo Cộng Sản Trung Quốc có thói quen xem thường nhân mạng nên lúc nào cũng sẵn sàng nổ súng bắn giết người chống đối hay không tán đồng quan điểm với họ. Những sinh mạng của người dân nghèo với lợi tức đồng niên không quá 200 Mỹ kim/năm khác với sinh mạng của những công dân có lợi tức đồng niên trên 50, 000 Mỹ kim/năm. Trong cuộc đấu tranh này sinh viên, học sinh Hong Kong ở trong thế thượng phong:

- Thua là chuyện hiển nhiên nhưng họ (người biểu tình) không có gì để mất

- Huề tức là thắng vì tương quan lực lượng giữa họ (bên biểu tình) và bên họ tranh đấu chống lại quá chênh lệch. Kẻ yếu thu huề với kẻ mạnh tức là đã thắng.
- Tháng có thể dẫn đến dân chủ hoá toàn lục địa Trung Hoa.